

متن پرسش

سلام علیکم استاد. میشود کمی در خصوص مجسمه از نگاه معرفت نفس و فلسفی صحبت کنید؟ و سوال دوم اینکه استاد میشود خوابی را انسان فکر کند که ممکن است رویای صادقه باشد ولی شیطان در آن نفوذ کرده باشد؟ از کجا بفهمیم خواب رحمانی است یا شیطانی است؟ آیا تشخیص این امور برای ماهایی که هنوز اندر خم یک کوچه ایم میسر است؟ مخصوصا ما که نفس ناطقه امان به هزار تا صفت رذیله گره خورده. دیروز با خودم فکر میکردم یادم آمد که شیخ محمد جواد انصاری ۳۹۹ بار الله اکبر گفت و ۳۹۹ بار شیطان لبیک گفت. و بار ۴۰۰ که الله اکبر گفت خدا لبیک گفت (ر کتاب سوخته)

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: ۱- در جزوه‌ی «تندیس یا مجسمه» عرایضی از همین جهت عرض شده که چگونه روح انسان با جسمی روبه‌رو می‌شود که لازم بوده روح داشته باشد و ندارد و لذا روح انسان گرفتار یک نوع مرگ و خشکیدگی می‌گردد ۲- ملاک ما در صادقانه بودن خواب، باید احکام شرعی و سیره‌ی معصومین باشد. با این همه موضوع حساسی است و به همین جهت در روایات داریم به خواب نباید اعتماد کنیم. آن قدر اسلام برای ما در بیداری حرف و حدیث گذاشته که نیاز نداریم در خواب به دنبال حقیقت باشیم، به خصوص که در روایت داریم هر اندازه عقل انسان رشد کند، خواب دیدن‌هایش کم می‌شود. که بحث آن شده. موفق باشید.